

Roztroušenou sklerózu se daří „chytat“ včas a zpomalit ji

Registr pacientů zveřejňuje nová data

Praha, 27. 5. 2026 – Většina pacientů (84 %) s nově diagnostikovanou roztroušenou sklerózou se rovnou začíná léčit vysoce účinnými léky. Ještě před 10 lety to bylo jen 5–10 % pacientů. Včasné nasazení moderní terapie oddaluje okamžik, kdy pacient končí na vozíku. Přesná data o tom, jak léčba funguje, a také o možných nežádoucích účincích přináší registr pacientů s roztroušenou sklerózou ReMuS. Ten nyní zveřejňuje čerstvá data. Navzdory pokroku však roztroušená skleróza zůstává závažným a nevléčitelným onemocněním, upozorňují lékaři u příležitosti Světového dne roztroušené sklerózy (30. května). V České republice s touto nemocí žije odhadem 26 000 lidí.

„V rámci Evropy je registr je svým rozsahem a obsahem dat jedinečný. Sbírá data o stavu pacientů, kteří se léčí v 15 specializovaných centrech pro léčbu roztroušené sklerózy. O tyto analýzy mají zájem nejen lékaři, pacienti a výrobci léčiv, ale také stát a zdravotní pojišťovny, které díky nim mohou sledovat kvalitu poskytované péče,“ vysvětluje úlohu registru jeho ředitel Ing. Jiří Drahoš. Nová data podle něj ukázala potěšující trend. *„Doba od prvních příznaků nemoci k nasazení léčby se zkrátila ze 7,5 měsíce v roce 2024 na loňských 6,4 měsíce. Pacienti se zároveň dostávají do specializovaných center do 3–4 měsíců od prvních příznaků. V posledním roce se tato doba zkrátila přibližně o jeden měsíc,“* jmenuje Ing. Drahoš.

Hlavní úspěchy na bitevním poli s roztroušenou sklerózou jsou výsledkem nových léků a úsilí českých neurologů z center pro léčbu roztroušené sklerózy. Klíčem je objevit nemoc včas a umět její vývoj detailně analyzovat. Podle prof. MUDr. Evy Kubala Havrdové, DrSc., vedoucí Centra pro demyelinizační onemocnění 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy (1. LF UK) a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze (VFN), může i nepatrné zhoršení zdravotního stavu zachytit technologie vyvinutá ČVUT. Ta analyzuje řeč pacienta a umí na jejím základě vyhodnotit změny zdravotního stavu. *„Nemoc se projeví v emocích, v myšlení a ve způsobu řeči, například v artikulaci. Tyto změny v ordinaci přesně nezachytíme. Pacient může mít zrovna dobrý den, ale o chvíli později je už situace úplně jiná,“* vysvětluje prof. Kubala Havrdová. Na studii spolupracují vědci z ČVUT s lékaři z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy 1. LF UK a VFN. *„Do projektu plánujeme zapojit 100-150 pacientů, výhledově až 300. První z nich již dostávají mobilní telefony, které monitorují jejich hovory a pomáhají sledovat vývoj nemoci,“* doplňuje doc. MUDr. Tomáš Uher, Ph.D., z 1. LF UK a VFN. Tato data by se mohla v příštích letech ve vhodné podobě promítnout do registru ReMuS, stejně jako data z dalšího projektu zaměřeného na tzv. radiologicky izolovaný syndrom (RIS). *„Jsou to léze, které jsou dobře viditelné na snímcích z magnetické rezonance a jsou typickým počátečním signálem, že se u člověka v následujících letech může rozvinout roztroušená skleróza. Pokud je zachytíme, můžeme zasáhnout ještě před propuknutím nemoci,“* popisuje odborná garantka ReMuS prof. MUDr. Dana Horáková, Ph.D.

Připomíná, že je to právě ReMuS, který propojuje všechny projekty a celý systém péče. „Dokáže rychle vyhodnotit, co funguje a co ne, a sdílet data napříč centry v celé republice. Propracovaný systém specializované centrové péče a registr nám závidí celá Evropa,“ vysvětluje prof. Horáková. Je klíčový pro argumentaci se zdravotními pojišťovnami, kdy se vyplácí léčbu pacientům hradit, a poskytuje cenná data o možných nežádoucích účincích léků. „Aby byl registr ještě přesnější, pilotně již probíhá jeho propojení s laboratorními daty z center a také vytvoření celostátního úložiště snímků z magnetické rezonance. Zapojíme i umělou inteligenci. Tyto kroky posunou diagnostiku, léčbu a její bezpečnost na další úroveň,“ dodává Ing. Drahotka.

V registru je nyní 24 696 pacientů s RS, z toho 70,8 % tvoří ženy. Průměrný věk začátku onemocnění je 33,1 roku.

O roztroušené skleróze

Roztroušená skleróza (RS) je chronické zánětlivé onemocnění centrálního nervového systému, jehož příčina není doposud známa. Toto onemocnění propuká většinou v mladším věku, častěji postihuje ženy. Pro RS je typické střídání období záchvatů (atak) a období zdánlivého klidu. Tento proces je nepředvídatelný, a proto i léčba či prevence je těžká. Na celém světě trpí RS 2,8 milionu nemocných, v Česku se odhaduje počet pacientů na 26 tisíc. Každý rok v Česku přibude 700 až 800 nemocných. Nemoc se vyskytuje především ve středních a chladnějších zeměpisných šířkách. Rizikovými faktory nemoci jsou kromě genetické dispozice EB virus (virus Epstein-Barr), kouření a nedostatek vitamínu D.

ReMuS, nadační fond

Registr pacientů s roztroušenou sklerózou (ReMuS) byl založen v roce 2013 Nadačním fondem IMPULS. S cílem zajistit dlouhodobou stabilitu a co nejefektivnější fungování registru zřídil Nadační fond IMPULS v roce 2024 pro tento účel samostatný nadační fond ReMuS. Jako jediný celostátní registr v České republice se zaměřuje na shromažďování klíčových informací o roztroušené skleróze a dalších neuroimunologických onemocněních. Spolupracuje s odbornými centry po celé zemi a jeho data slouží nejen lékařské komunitě pro vědecký výzkum, ale také pacientům, kteří hledají lepší porozumění své nemoci a možnostem léčby. Cílem registru ReMuS je přispívat k soustavnému zlepšování péče o pacienty prostřednictvím zajišťování klíčových a spolehlivých dat i analýz. Více informací na webu www.multiplesclerosis.cz.

Kontakt pro média

Mgr. Markéta Pudilová, MHA, market.pudilova@gmail.com, +420 776 328 470
Mgr. Veronika Ostrá, ostraveronika@gmail.com, +420 776 245 881